

—У. С. Р. Р.—

БІЛЕПЕНЬ народного дому сарілтє —освіти—

2 (89)

Січень 7—14 1928 р.

2 (89)

Зміст: I. Постанова Уряду УСРР: 9. Про самообкладання людності на задоволення її громадських потреб. Постанова Народного Комісаріату Праці УСРР № 173: 10. Про встановлення єдиної форми посвідок особам, що їх звільнено зі служби в наслідок переведення раціоналізації апарату, або 20%, скорочення адм. - управлінських витрат на 1927 — 28 рік. II. Постанова Наркома Освіти т. Скрипника: 11. Про пенсійне забезпечення вчителів. 12. Про нараду округових інспекторів. III. Постанова Колегії НКО: 13. Про переведення ВДВП у Вузах УСРР. IV. Уpressoвих: 14. Про збільшення числа тижневих годин у трудшколах наимену та оплату їх. V. Уполітос: 15. Інструктивний лист про організацію масової оцінки читанок та роб. книжок для п/о після І-го ст. VI. Інформація.

I. Постанова уряду УСРР

Постанова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету й Ради Народних Комісарів УСРР

9 Про самообкладання людності на задоволення її громадських потреб

У звязку з загальним зростом добробуту села й зростом його культурних потреб, сільська людність часто з власної ініціативи через самообкладання збирає значні кошти на задоволення своїх культурних і господарських потреб, що їх не обхоплює або недосить обхоплює місцевий бюджет.

Щоб ввести ці заходи, що їх проводить з власної ініціативи людність, в певні межі і утворити умовини, які гарантують правильніший розподіл обов'язків що-до самообкладання, що їх бере на себе людність, а так само, щоб забезпечити найдоцільніше використання коштів, що їх збирає людність через самообкладання на розвиток поділу 1 постанови ЦВК і РНК Союзу РСР з 24 серпня 1927 р. „Про самооподаткування людності“ (Зб. Зак. СРСР 1927 р. № 51, арт. 509), Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет і Рада Народних Комісарів УСРР постановили затвердити нижченаведене положення про самообкладання людності на задоволення її громадських потреб.

Положення про самообкладання людності на задоволення її громадських потреб

1. Для повнішого задоволення місцевих культурних і господарських потреб сільської людності, крім тих сум, що їх видається за місцевими бюджетами, дозволяється за постановою загальних зборів

Науковий державний
педагогічний інститут
ім. В. Г. Короленка
музей історії
інституту

№ 65
19 IV-83

громадян встановлювати самообкладання на підставах, викладених в нижченаведених артикулах.

2. Встановлювати самообкладання дозволяється:

А. У формі участі людності села:

- а) в шкільному і лікарному будівництві, а саме: у зведенні і ремонті шкільних та лікарних будинків;
- б) в організації лікарських, фельдшерських, ветеринарних і агрономічних пунктів та агрокультурних заходів до обслуговування сільського господарства;
- в) в устаткуванні і утриманні сільських соціально-культурних установ, як-ось: бібліотек, хат-читалень-то-що;
- г) в обслуговуванні установ, зазначених у п.п. „а“, „б“ і „в“ цього артикулу.

Б. На провадженні заходів:

- а) в протипожежній охороні, в санітарії і сільському впорядкуванні, як-ось: влаштуванні й утриманні в порядкові колодязів, громадських ставків, майданів, переїздів;

б) в шляховому будівництві і засобах звязку, як ось: влаштуванні і ремонті та утриманні сільських і польових шляхів та шляхових споруд по них і в поліпшенні місцевого поштового та телефонного звязку;

3. Забороняється встановлювати самообкладання, щоб покривати видатки на адміністративні потреби, а саме: оплату заробітної платні голові, членам і секретареві сільської ради, оплату заробітної платні сторожам при сільській раді, оплату праці сільським виконавцям і уповноваженим сільських рад і всі адміністративно-господарські видатки на утримання сільських рад, а саме, видатки канцелярські, відрядні, на утримання приміщень то-що.

4. Самообкладання провадиться грішми. На прохання окремих господарств або громадян самообкладання, встановлене грішми, можна замінити натуральною або трудовою участю, як особистою, як і з належністю їм худобою та реманентом.

5. Самообкладання дозволяється не інакше як за постановою загальних зборів громадян даного залюдненого пункту, що мають виборчі права.

Загальні збори скликають сільські ради, вивішуючи на видноті за тиждень перед днем зборів оголошення, зазначивши час, місце і мету зборів, а так само повідомляючи про те ж людність через сільських виконавців. В постанові про самообкладання належить визначити потреби, що на задоволення їх встановлюється самообкладання, загальний розмір самообкладання і реченець, на який його встановлюється з тим, що загальні збори громадян можуть встановити самообкладання на заходи, що їх належить здійснити протягом понад один рік, з тим проте, щоб розмір самообкладання на один операційний рік не перевищував вищого розміру, передбаченого в арт. 10 цього положення.

Постанови, що їх ухвалили загальні збори громадян про самообкладання, не можна касувати аж до здійснення накреслених заходів.

6. Пропозиції про встановлення самообкладання подається загальним зборам громадян з ініціативи сільської ради, поодиноких громадян або окремих груп громадян, що мають виборчі права.

7¹). Для розвязання питання про самообкладання на загальних зборах громадян має бути не менш як половина загального числа громадян, що мають виборчі права. Коли на загальні збори громадян не

¹⁾ Арт. арт. 7-й викладено в редакції постанови ВУЦВК та РНК УССР „Про зміну й доповнення постанови „Про самообкладання людності на задоволення її громадських потреб“. („Вісти“ ВУЦВК, 10/І — 1928 р., № 8 (2298).

збереться зазначене число громадян, то сільська рада скликає, додержуючись зазначеного в арт. 5 порядку, другі збори, дійсно за умов, коли на них присутні не менш як одна третина загального числа громадян, що мають виборчі права.

Питання про самообкладання розвязується звичайною більшістю голосів присутніх, що мають виборчі права.

8. Коли передбачені в арт. 2 цього положення заходи стосуються не одного, а кількох залюднених пунктів, об'єднаних одною сільською радою, самообкладання проводиться через ухвалення відповідних постанов від загальних зборів громадян кожного окремого залюдненого пункту.

Постанову вважається за ухвалену й обов'язкову для громадян усіх залюднених пунктів, що їх стосуються заходи, проводжувані порядком самообкладання, коли за встановлення самообкладання висловилась разом в усіх залюднених пунктах більшість з числа громадян, що брали участь у голосуванні на загальних зборах громадян цих залюднених пунктів.

У великих селах справи про самообкладання можна розглядати й розвязувати на загальних зборах окремих участків села, з тим, що постанову вважається за ухвалену й обов'язкову для громадян всього села, коли за встановлення самообкладання висловилась разом у всіх участках більшість з числа громадян, що брали участь у голосуванні на загальних зборах.

9. До самообкладання притягається як індивідуальні та колективні селянські господарства, як і поодиноких громадян, що постійно живуть на селі, хоч і не держать сільського господарства.

10¹⁾). Загальний розмір самообкладання, встановленого за цим положенням протягом бюджетового року, не мусить перевищувати 35% сільсько-господарського податку, вирахованого по даному залюдненному пункту.

Увага. Раді Народніх Комісарів АМСРР і округовим виконавчим комітетам надається право дозволяти окремим районам підвищувати зазначений в цьому артикулі загальний розмір самообкладання.

11. Суми самообкладання розкладають сільські ради, ураховуючи міцність окремих господарств з тим, щоб для більш міцних господарств були встановлені і вищі ставки обкладання.

Сільські ради розподіляють між окремими господарствами загальну суму самообкладання, встановлену, згідно з арт. 10 цього положення, виходячи із загальної суми прибутку, вирахованого по кожному господарству при оподаткуванні його єдиним сільсько-господарським податком.

Кількість виплатних пайів, що припадають на кожне окреме господарство, встановлюють сільські ради, відповідно до такої таблиці:

На господарство з прибутком	Кількість виплатних пайів
До 150 крб.	0,5 паю
Від 150 крб. до 250 крб.	0,5 паю і на кожні 10 крб. прибутку понад 150 крб. по 0,1 паю
250 " 350 "	1,5 " " " " 250 " 0,2 "
350 " 450 "	3,5 " " " " 350 " 0,3 "
450 " 550 "	6,5 " " " " 450 " 0,4 "
550 " 900 "	10,5 " " " " 550 " 0,5 "
Понад 900 "	28,0 " " " " 900 " 0,6 "

¹⁾ Арт. арт. 10-й викладено в редакції постанови ВУЦВК та РНК УСРР „Про зміну й доповнення постанови „Про самообкладання людності на задоволення її громадських потреб“. („Вісти“ ВУЦВК, 10/I — 1928 р.; № 8 (2198).

12. Для громадян, не оподатковуваних єдиним сільсько - господарським податком і які не мають ні торговлі, ні промислів, передбачених в арт. 8 „Положення про єдиний сільсько - господарський податок“, кількість виплатних пайів встановлюють сільські ради, відповідно до таблиці наведеної в арт. 11 цього положення, з тим, що, вираховуючи кількість пайів, прибутки цих громадян береться в частині, яку встановлює Рада Народніх Комісарів АМСРР і округові виконавчі комітети для цих видів прибутків, при оподаткуванні їх єдиним сільсько - господарським податком, з тим, що для робітників і службовців прибуток від заробітної платні вираховується розміром від 10% до 15% заробітної платні.

Для інших громадян, не оподатковуваних єдиним сільсько - господарським податком, які торгують, або мають промисли, передбачені в арт. 8 „Положення про єдиний сільсько - господарський податок“, кількість виплатних пайів встановлюють сільські ради, відповідно до таблиці, наведеної в арт. 11 цього положення, з тим, що прибутки цих громадян береться для вирахування кількості виплатних пайів у розмірі 50% прибутку, визначеного для цих осіб порядком, передбаченим у цьому положенні.

Увага 1. Вираховуючи кількість виплатних пайів громадян, оподатковуваних прибутковим податком, сільські ради мусять керуватися відомостями про розмір їхніх прибутків, який встановлюють участкові податкові комісії.

Увага 2. Для громадян, не оподатковуваних прибутковим податком за ознакою неоподатковуваного мінімуму, розмір прибутку встановлюють сільські ради.

13. Селянські господарства, увільнені від оподаткування єдиним сільсько - господарським податком, до самообкладання не притягається.

14. Селянські господарства, що мають на підставі закону часткові пільги при оподаткуванні їх єдиним сільсько - господарським податком за ознакою маломіцності, селянські господарства родин червоноармійців і військових службовців, а так само колективні сільські господарства притягається до участі в самообкладанні з тим, що, визначаючи для них участь в самообкладанні, сільська рада знижує для таких господарств розмір самообкладання відповідно до пільг, наданих їм при оподаткуванні їх єдиним сільсько - господарським податком.

15. Кількість виплатних пайів осіб, що є на державній службі, притягуваних до самообкладання на підставі арт. 9 цього положення, встановлюють сільські ради порядком, зазначеним в част. 1 арт. 12 цього положення.

16. Для визначення розміру суми, що належить за розкладкою з кожного окремого господарства, загальну суму самообкладання, встановлену порядком арт. 5 цього положення, поділяється на загальне число виплатних пайів всіх господарств залюдненого пункту і одержану, таким чином, для кожного виплатного паю ставку помножується на кількість пайів, встановлену для кожного окремого господарства.

17. Постанови загальних зборів громадян про самообкладання, по тому, як затвердить їх сільська рада, із зробленою від неї розкладкою подається на остаточне затвердження районовому виконавчому комітетові.

Коли протягом двох тижнів з дня подання постанови й розкладки до районового виконавчого комітету їх не буде скасовано, постанову й розкладку визначається за затверджені й обов'язкові для всіх громадян даного залюдненого пункту.

18. Збирають та витрачають кошти з самообкладання, сільські ради, які роблять звітні доповіді загальним зборам громадян.

На суми, що надходять порядком самообкладання сільські ради складають окремі кошториси, що їх сільські ради додають до своїх бюджетів або прибутково-видаткових кошторисів, і ці суми є спеціальними коштами сільських рад.

Недоплати самообкладання стягають сільські ради порядком, встановленим в постанові Ради Народних Комісарів УСРР з 6 липня 1925 року „Про порядок провадження стягань безспірним порядком сум неподаткового характеру“ (Зб. Уз. УСРР 1925 року № 54, арт. 321).

19. Витрачання коштів, що надходять порядком самообкладання, не на ту мету, що її зазначено у відповідній постанові загальних зборів громадян, переслідується кримінальним порядком.

20. Наглядає правильність витрачання сум, що надійшли порядком самообкладання, сільська ревізійна комісія, а так само районовий виконавчий комітет.

21. Скарги на постанови загальних зборів громадян подається протягом двох тижнів до сільської ради, а на постанови й чинності сільської ради в той же реченець через сільську раду до районового виконавчого комітету, що постанови його є остаточні.

22. Чинність цього положення не шириться на випадки притягнення сільської людності до трудової участі в шляхових роботах на підставі постанови ВУЦВК і РНК УСРР з 20 жовтня 1926 року „Про заходи до місцевого шляхового будівництва“ (Зб. Уз. УСРР 1926 р., № 63 арт. 414), а так само на випадки притягнення сільської людності до трудової участі в інших заходах на підставі окремих законів.

23. Народній Комісаріят Фінансов, порозумівшись з Організаційним відділом при Президії Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету, протягом тижня має видати інструкцію про застосування цього положення.

24. Цій постанові надати чинності телеграфом.

Харків, 2 січня 1928 року

Тво Голови Всеукр. Центр. Виконавчого Комітету **Власенко**

Голова Ради Народних Комісарів УСРР **Чубар**

За Секретаря Всеукр. Центр. Виконавчого Комітету **Буздалін**

[„Вісти“ ВУЦВК, 3/І — 1928 р., № 2 (2192)].

Постанова Народнього Комісаріату Праці УСРР № 173

10 Про встановлення єдиної форми посвідок особам, що їх звільнено зі служби в наслідок переведення раціоналізації апарату, або 20% скорочення адм.-управлінських витрат на 1927 — 28 рік

В зв'язку з тим, що постанова НКП СРСР з 10/X — 1927 року № 317 „Про пільги, що їх надають біржі праці безробітним службовцям, яких звільнено в наслідок раціоналізації апарату або виробництва, або скорочення витрат за кошторисами на 1927 — 28 р.“ (надруковано в газеті „Труд“ з 14/X — 27 р. № 234, підтверджено пост. НКП УСРР 17/X — 1927 р. № 155) надає право на одержання пільг лише тим службовцям, що звернуться до бірж праці не пізніше 3 місяців з моменту звільнення та подадуть документа про те, що їх дійсно звільнено в наслідок раціоналізації апарату або скорочення витрат, НКП УСРР постановив:

Щоб надати безробітним службовцям, що їх було звільнено в наслідок раціоналізації апарату або 20% скорочення витрат, можливости

скористати з пільг, що їх їм надається біржами праці на підставі постанови НКП СРСР з 10—Х—1927 р. № 317, зобов'язати всі установи й підприємства видавати звільнюванням за зазначеними вище причинами службовцям посвідки за такою формою:

ПОСВІДКА

Пред'явник цього працював від
 В (прізвище, ім'я та по батькові)
 від „ (зазначити підприємство або установу)
 до „ 192 р.
 і послідовно обіймав посади
 Тов. звільнено „
 192 р. в наслідок
 (раціоналізації апарату, або 20%
 скорочення витрат на 1927 — 28 р.)

1. Підпис особи, що відає прийманням та звільненням робочої сили.
 2. Підпис зав. столу особистого складу.
- 10 листопада 1927 року

Заст. Наркомпраці УСРР — **Плахотніков.**
 Член колегії НКП УСРР Зав. ТКВ — **Степанський.**

(„Вісти НКпраці” УСРР № 18 — 19 — 1927 р. п. 4).

II. Постанова Наркома Освіти т. Скрипника

(З прот. постанов та розпоряджень НКО т. Скрипника, з 27/XII — 27 р.)

II

Про пенсійне забезпечення вчителів

Оскільки закон про пенсійне забезпечення вчителів передбачає лише учителів першого ступня вищої школи зовсім не передбачає, а також не передбачає і другого концентру народніх шкіл, ні підвищених і т. інш., а також оскільки пенсія складається з 240 крб. на рік, ц. т. менше аніж соц. страху,— визнати конче потрібним поставити загальне питання про пенсійне забезпечення робітників освіти.

Доручити Зав. Адм. Упр. по згоді з Упрофосом та Соцвихом і УПО, а також в погодженні з ВУК Робос розробити відповідний проект для постановки цього питання на Колегії.

12

Про нараду округових інспекторів

Прийняти пропозицію т. Приходька про визнання за доцільне скликати в цьому році наради округових інспекторів Народної Освіти. Визнати за потрібне виявити питання порядку денного.

Визнати за доцільне окремо обговорити питання про термін скликання цієї наради, маючи на увазі збіг обставин терміну скликання з терміном партійної наради.

III. Постанова Колегії НКО

(Прот. Ч. 33, З/І — 28 р.)

13

Про переведення ВДВП у ВУЗ'ах УСРР

(Доп. т. Мултанівський)

Резолюцію по доповіді Старш. Військового керовника ВУЗ'їв т. Мултанівського у справі переведення ВДВП у ВУЗ'ах прийняти в такій редакції:

I. Заслухавши доловідь Старшого Військового Керовника ВУЗ'їв т. Мултанівського у справі переведення ВДВП по ВУЗ'ах УСРР, Колегія НКО визнає, що заведення військового навчання (ВДВП) в ВУЗ'ах УСРР з 1926 — 27 року було своєчасним і лінія, взята в цьому відношенні Військовим Командуванням, правильна.

Наслідки переведення ВДВП, як в частині теоретичного, так і практичного курсу (лагерні збори) — задовільняючі.

Разом з тим виявилися такі хиби:

1) Недостатне охоплення ВУЗ'їв, бо не охоплено військовим навчанням всі технікуми та робфаки, хоча НКО включив у план військовізації 18 технікумів і відпустив кошти.

2) Немає достатньої ув'язки між основними програмами ВУЗ'їв і військовими програмами. Робота в напрямку цього погодження йде поволі й досить кустарно.

3) Відсутній керуючий апарат у справі військового й фізичного навчання в НКО.

4) Стан здоровля учнів слабий. Недостатня також учебна дисципліна і внутрішній порядок у ВУЗ'ах.

5) Робота військових викладачів у ВУЗ'ах по сполученню не може в достатній мірі забезпечити викладання військових дисциплін.

6) Кошти на військове навчання відпускаються не в ті терміни, коли вимагає хід навчання.

7) Переход до українізації військового навчання не досить забезпечений.

8) Роботу ВУЗ'їв в цілому по обороні союзу не досить розгорнуто, зокрема дослідча робота по лінії ОСО - Авіохема стойть слабо.

Щоб уникнути цих хиб, а також щоб поглибити військове навчання — Колегія НКО постановила:

1) З початку 1928 — 29 учебного року поширити військове навчання на всі технікуми й робфаки УСРР за декретом ЦВК і Раднаркому ССР від 21/VII — 26 року.

Просити Наркомвійськміністерство заздалегідь забезпечити плановий переход до цих заходів.

2) Роботу перегляду програм ВУЗ'їв, що вже почалася, з метою їхньої увязки з військовим навчанням, а також з метою просякнути їх питаннями, звязаними з обороною союзу, — поширити на всі вертикальні. Широко притягти до цієї роботи відповідних фахівців. Роботу вести Методкомові Упрофосвіти й закінчити до кінця березня місяця.

3) Організувати при Профосії НКО УСРР військову й фізкультурну інспектуру для керовництва учнів ВУЗ'їв і профшкол за рахунок фонду зарплати по ВДВП, погодивши це питання з РСІ.

4) Визнати за потрібне ввести фізкультуру в учебні плани ВУЗ'їв, доручивши Упрофосвіті разом з військовим відомством ВРФізкультури проробляти конкретно це питання з тим, щоб з майбутнього року це було зреалізовано в планах і кошторисах.

5) Військовим керовникам і викладачам військових предметів дати можливість приймати участь в предметових факультетських комісіях і інших учебових та адміністративних нарадах з тим, щоб військове керівництво зробити органічною частиною ВУЗ'я.

Військовим керовникам надати право приймати участь в засіданнях Правління ВУЗ'їв з дорадчим голосом, а в питаннях військового навчання — з ухвальним голосом.

6) Звернутися до Головного Управління РСЧА з проханням забезпечити військове навчання в ВУЗ'ах штатними викладачами, які б могли в достатній мірі забезпечити українізацію військового навчання.

7) Звернути увагу ректорів інститутів на те, що наявність військового керовника не позбавляє їх відповідальності за загальний стан переведення військового навчання.

Зокрема підкреслити, що технічний бік військового навчання й військового обліку мусить бути цілковито забезпечений адміністрацією ВУЗ'я.

8) Доручити Упрофосвіті погодити тепер же з Військовим Відомством терміни й порядок відбування студентами ВУЗ'їв літньої військової практики й дати до ВУЗ'їв відповідні вказівки.

9) Доручити ФЕУ вжити заходів до своєчасного відпуску коштів на ВДВП, ураховуючи, що навчання за рахунок НКО переводиться протягом перших 2 х триместрів.

10) Доручити Упрофосвіті дати розпорядження про організацію в фундаментальних бібліотеках військових відділів за рахунок сум, що відпускаються на учебну частину ВУЗ'їв.

11) Звернути увагу військових керовників на необхідність забезпечення теоретичного курсу військового навчання практичними роботами й взагалі на практичний бік військового навчання.

ІІ. Зважаючи на те, що в низці ВУЗ'їв слаба учебова дисципліна зле відбивається на переведенні військового навчання й фізкультури, — доручити Упрофосвіті розробити інструкцію про впорядкування учебного життя, звернувши особливу увагу на учебну дисципліну й порядок в ВУЗ'ах (особливо на впорядкування справи з переводом з курсу на курс, що провадиться, протягом цілого триместра, як мінімум, а іноді протягом цілого року, на додатковий прийом до ВУЗ'їв і т. інш.).

Звірнути особливу увагу адміністрації ВУЗ'їв на контроль фактичного виконання директив НКО в цій справі.

ІІІ. Доручити Упрнауці разом з ДВУ подати до Колегії НКО доповідь про стан виготовлення та друку військових словників і підручників для обслуговування військових шкіл та ВДВП.

IV. Упрсоцвих

До всіх ОКРІНО та НКО АМСРР

6/1 — 28 р., ч. 778 км 5

14 Про збільшення числа тижневих годин у трудшколах нацмену та оплату їх

У Бюлетеї НКО з 16—30 Листопаду 26 р. ч.—16(34) надруковано постанову ДНМК, затверджену Колегією Наркомосу на засіданні з 26/X—26 року, у справі вивчення мов в трудшколах нацмену:

На підставі цієї постанови всі трудшколи нацмену обох концентрів повинні збільшити число тижневих годин на дві, починаючи з 3-ої групи, тобто з часу введення викладання української мови.

Збільшення числа тижневих годин для трудшкіл нацмену пояснюється тим, що в цих школах (польських, єврейських, болгарських, чеських, і т. інш.) доводиться вивчати однією мовою більш ніж в українських школах та необхідністю посилити знання учнів цих шкіл з української та російської мов з тим, щоб дати їм можливість продовжувати своє навчання в українських школах соцвіху 2-го концентру чи профшколах на випадок браку в місцевостях, де вони живуть аналогічних шкіл з викладанням на їхній рідній мові.

Реалізацію зазначененої постанови Колегії НКО та звязану з цим нормалізацію роботи трудшкіл нацмену слід було розпочати з початку поточного учебового року.

З матеріалів та звітів деяких округ видно однаке, що ції постанови на місцях не виконується, а це викликає зменшення обсягу знань учнів трудшкіл нацменшостей в галузі мов, особливо української мови.

НКО доручає всім Окріно перевести в життя, починаючи з другого триместру поточного учебного року, постанову Колегії НКО в справі вивчення мов по трудшколах нацмену, згідно з учебним планом, що його надруковано, в Бюллетені 16(34) 1926 року, а саме: встановити для трудшкіл нацмену першого концентру, починаючи з 3-ої групи, 32 тижневі години та 38 годин для трудшкіл другого концентру.

Оплату додаткових годин слід переводити за рахунок місцевого бюджету. Коли цього року виділити з місцевого бюджету кошти, потрібні для оплати додаткових годин в трудшколах нацмену неможливо буде, тоді оплату цих годин слід буде переводити з коштів спецфонду шкіл, з тим однаке, щоб в кошторисах Окріно на майбутній 28—29 рік буде передбачено потрібні суми на цю мету.

Цей обіжник про збільшення числа годин стосується всіх трудшкіл нацмену, за винятком російських та німецьких, бо по цих школах рідня мова є однією з мов основного учебного плану трудшкіл Соцвіху.

Заст. Наркома Освіти **Приходько** Зав. Упрсоцвіху **Арнаутов**

Голова Раднацмену **Бунякин**

V. Уполітос

Для Політосвіт до всіх Окрнаросвіт

10/1 — 28 р. ч 67021/по 10

15 Інструктивний лист про організацію масової оцінки читанок та робочих книжок для політосвітніх шкіл 1 ст.

Вже кілька разів ми намагаємося утворити читанку й робочу книжку для політосвітніх шкіл 1 ступня, що з методичного боку задовольняли б усі потреби вчительства. Але утворити таку книжку, що цілком задовольняла б свою установкою та матеріалом, ще не довелося. В справі утворення нової книжки ми маємо вже деякі досягнення, але нам треба ще багато попрацювати над поліпшенням якості книжки для політосвітніх шкіл 1 ст.

Виконати цю роботу лише силами центру ми не сподіваємося. В цій роботі вчительство мусить взяти активну участь. Треба розпочати

масову роботу що до оцінки читанок та робочих книжок для політосвітніх шкіл 1 ст. в педколективах та гуртках лікнепу, Окркабінету ПОР'у.

Всі матеріали по вивченні книжок мають зосереджуватись в Окркабінетах, досвідно - показових школах, а де таких нема, в інструктивних школах лікнему. На підставі всіх оцінок відповідної книжки буде можливість відібрати все, що є придатне до вжитку в школах 1 ст., та переробити те, що може бути перероблено та поліпшено. Керувати цією роботою мають окркабінети, досвідно - показові школи лікнепу, а там де таких нема — інструктивні школи.

Оцінку читанок і робочих книжок слід провадити за такими схемами :

1. Назва книжки, прізвище автора, рік видання, місце видання, видавництво.
2. Чи відповідає книжка програмі з боку обсягу, плану та поступовости розпологу матеріялу.
3. Чи звязані окремі частини книги між собою, коли ні, то в чому полягає відсутність звязку.
4. Ідеологічна витриманість книжки для п/о школи 1 ст.
5. Чи досить подано художнього матеріялу.
6. Чи в достатній мірі вміщено сучасний матеріял.
7. Наскільки суспільнознавчий матеріял звязано з матеріалом природознавчим та іншим. Наведіть приклади штучної та природної ув'язки.
8. Які розділи найбільш розроблено.
9. Чи досить подано матеріялу для переведення революційних свят.
10. В який мірі задовільняє виробничий матеріял та чи досить його вміщено.
11. Наскільки книжка відповідає рівню розвитку учнів що до змісту, мови.
12. Ставлення учнів до книжки (який матеріял їм більше подобається).
13. Чи досить вміщено матеріялу з математики (та його відповідність до програми).
14. Чи задовільняє співвідношення матеріялу статтів ділового характеру, художнього, математичного та інш.
15. Наскільки книжка, що розглядається, дійсно подібна до робочої книжки в тому розумінні, що вона організує самостійну роботу.
16. Чи сприяє матеріял книги виробці практичних життєвих навичок (в частині соціальній, загально - освітній).
17. Чи дозвовано завдання в книжці відповідно до часу та сил учнів (наведіть приклади посильних та непосильних завдань).
18. Наскільки сприяє матеріял книжки проробці його за окремими методами.
19. Які завдання переважно вміщено: для індивідуальної або колективної проробки.
20. Чи не заважає проробці книжки рівень грамоти учнів даної школи 1 ступня.
21. Чи є нарости та труднощів з боку завдань.
22. Чи подано завдання, які організують вивчення свого краю (наведіть приклади цього матеріялу).
23. Яке зовнішнє оформлення читанки (брошюровка, обгортка, формат, шрифт, папір, малюнки).
24. Який матеріял зовсім не використано, а який матеріял слід скротити або зовсім викинути (конкретно наведіть приклади).
25. Назовіть статті, що ви вважаєте за типово негативні та типово позитивні в книжці.

26. Чи заслуговує виучувана книжка, (читанка або робоча книжка), щоб її залишити в школі в теперішньому її вигляді, чи її треба зовсім вилучати з ужитку.

27. Коли потрібна переробка, то в якому напрямі: в напрямі плану, чи змісту, мови, методичного боку (конкретно наведіть приклади).

28. Чи приступна ціна книжки.

Довідка про рецензента

1) Школа (підлітків, дорослих) назва та адреса.

2) Чи використовувалося книжку цілком, чи частково. Коли окремими частинами, то зазначте, які саме та протягом якого часу.

3) Хто робить оцінку книжки (окремий педагог, колектив школи або колектив декількох шкіл 1 ст.).

Додаткові зауваження до схеми

Заповнюючи схему, слід зазначити, як приклад, окремі сторінки, цитати та інш. і не тільки один раз випадково, а протягом всієї книжки, що оцінюється. Дуже бажано мати не індивідуальну оцінку окремого педагога, хоча б вона була й наслідком шкільної практики, а колективу (коли в школі є кілька груп). Вирішуючи питання про відповідність підручника до програми, слід користуватися новою редакцією програми.

Що до методи проробки книжки, то, заповнюючи схему, слід зазначати не тільки методу, на яку орієнтується автор книжки, а й на те, наскільки виправдала себе на практиці ця метода, в умовах масової школи.

Вирішуючи питання про те, чи відповідає матеріал книжки віковій підлітків або особливостям дорослих, слід виходити конкретно з того контингенту, який є в даній школі 1 ст.

До всіх пунктів цієї схеми слід поставитись дужо уважно, бо всі вони стосуються основних питань та вимог, яким має задовольняти книжка для політос. школи 1 ст. своєю якістю.

Ті пункти, що, на думку рецензентів, не досить розшифровано, можуть детальніше подати самі рецензенти.

Думки дається лише на ті книжки, які пророблено в школах. В тому разі, коли на деякі запитання не буде змоги відповісти, на такі запитання відповіди не слід давати.

Заст. НКО Ряппо Заст. Зав. УПО та Голова ЦМК УПО Іванівський
Зав. Адмін. Управління Рогозний

Н. К. О. У. С. Р. Р.
СТАТВІДЛІ

VI. Інформація

Відомості про школи лікнену та школи 1-го ступня

За 1926/27 учб. рік

Типи селищ	Всього шкіл	В них учнів	За 1926/27 учб. рік						Пересічно на 1 школу учнів
			Задом у рідн.	3 ч и с л а	У ч н і в	З а в і к о м	У 0%	рок.	
Містечко	1000	36.800	54,7	45,3	39,2	21,1	19,7	16,6	3,4
Села	10.085	385.500	57,0	43,0	65,8	23,7	7,4	2,7	0,4
Р а з о м . . .	11,085	422.300	56,8	43,2	65,5	23,5	8,4	4,0	0,6
Містечко	167	18.712	54,9	45,1	18,2	25,0	29,6	23,4	3,8
Села	323	12.038	65,0	35,0	48,5	29,0	14,9	6,3	1,3
Р а з о м . . .	790	30.750	59,3	40,7	32,0	26,9	22,8	15,6	2,6

З ау важення: Відомості подаються за школи, що працювали на протязі всього 1926/27 навчального року.

Відомості про школи лікнену та школи 1-го ступня

За 1926/27 учб. рік

Соц. стан учнів та належн. їх до проф. спілок та КНС у 0%

Типи селищ	Всього установов	В них учнів	Соціальний стан						Належн. до спілок і КНС
			Робіт- ники їх діти	Селяне їх діти	Служ- бовці їх діти	Інші їх діти інш.	Членів проф- спілок	Членів КНС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Містечко	1000	36.800	57,7	26,1	4,6	11,6	32,4	5,0	62,6
Села	10.085	385.500	3,3	94,0	1,0	1,7	0,3	11,0	88,7
Р а з о м . . .	11,085	422.300	7,6	88,7	1,3	2,4	5,4	10,6	84,0
Містечко	167	18.712	70,3	12,8	7,6	9,3	56,0	2,7	41,3
Села	323	12.038	25,4	70,5	3,2	0,9	8,3	12,5	79,2
Р а з о м . . .	790	30.750	50,3	38,4	5,7	5,6	38,0	36,4	55,6

З ау важення: Відомості подаються за школи, що працювали на протязі всього 1926/27 навчального року.

Табл. № 1

Табл. № 2

Н. К. О. У. С. Р. Р.
СТАТВІДДЛ.

Відомості про школи лікнепу та школи 1-го ступня

за 1926 – 27 навчальн. рік.

Рід, вік партійності та належність до профспілок і КНС тих, що скінчили школи.

Таблиця № 3.

ТИП ШКОЛ	ТИП СЕЛИЩ УСТАНОВ	ВСЬОГО ШКОЛИ	ВСЬОГО СКІНЧИЛИ ШКОЛИ	ЗА РОДОМ У %		З ЧИСЛА УЧНІВ ЗА:		НАЛЕЖНІСТІ ДО ПРОФ- СПІЛОК І КНС У %		ПЕРЕСІЧНО НА 1 ШКОЛІ СКІНЧ. УЧНІ	
				ВІКОМ У %	ПО- РОД	ВІКОМ У %	ПАРТІЙНОСТЬ У %	ГЕРЕНІ КНС	ГЕРЕНІ ПРОФСПІЛОК	ГЕРЕНІ КНС	ГЕРЕНІ ПРОФСПІЛОК
ШКОЛИ ЛІКНЕПУ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	15
Міста і сел. м. т. . .	1000	27.800	54,4	45,6	61,2	31,0	7,8	1,6	3,5	94,9	27,2
Села	10.085	240.600	57,3	42,7	88,2	10,8	1,0	0,1	0,8	99,1	2,4
Разом . . .	11.085	268.400	57,0	43,0	85,8	12,5	1,7	0,2	1,0	98,8	4,5
ШКОЛИ 1 СТ.	Міста й сел. м. т. . .	467	12.250	55,9	44,1	40,1	41,3	18,6	3,4	8,5	88,1
	Села	323	10.450	66,0	34,0	65,2	28,5	6,3	0,5	4,0	95,5
	Разом . . .	790	22.700	61,1	38,9	53,2	34,8	12,0	1,8	6,2	92,0
											72,0
											28,0

З ауваження: Відомості подаються за школи, що працювали протягом 1926/27 навчального року.

Н. К. О. У. С. С. Р.
СТАТВІДДЛ

Джерела утримання шкіл лікнепу та школи 1 - го ступеня

у 1926/27 навч. році.

Табл. № 4.

Відсоток обслідування по $\frac{\text{Шк.} - \text{Л/Н.}}{\text{Шк.}} = 42,0\%$
 $\frac{\text{Шк.} - \text{Л/Н.}}{\text{Шк.} \text{ I ступ.}} = 26,70\%$

ГИП ШКІЛ	БСРОВО ЯЧАЮЩЕ	З НХН ВСРОВО ЯЧАЮЩЕ	3 Н И Х У $0/0$						Населен. підр.	Інші		
			Держ. бюдж.	Місц. бюдж.	Г-ВО допом л/н	Проф- спіл.	Коопе- ратії	Усл. і підр.				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. Школи лікнепа	11.085	4.654	683.770	2,0	90,3	3,3	2,2	0,8	0,7	0,3	0,4	крб. 143
2. Школи 1 - го ступеня	790	211	107.815	—	86,3	1,1	12,0	0,2	0,3	—	0,1	крб. 547

Витрати шкіл лікнепу та школи 1 - го ступеня

у 1926/27 навчан. році

Табл. № 5.

Відсоток обслідування по $\frac{\text{Шк.} - \text{Л/Н.}}{\text{Шк.}} = 42,6\%$
 $\frac{\text{Шк.} - \text{Л/Н.}}{\text{Шк.} \text{ I ступ.}} = 24,0\%$

ТИП ШКІЛ	БСРОВО ЯЧАЮЩЕ	З НХН ВСРОВО ЯЧАЮЩЕ	3 Н И Х У $0/0$ Н А:						І - школи	І - го учні	Пересічна вартість утримання
			Заробіт. платн.	Учбов. част.	Бсро ви- трат, місц. заробіт. платн.	Бсро ви- трат, місц. заробіт. платн.	Госп. част.	Інші			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1. Школи лікнепа	11.085	4.728	678.300	90,5	6,0	3,5	—	—	143 крб. 50 к.	3 крб. 60 к.	
2. Школи 1 - го ступеня	790	189	103.500	97,0	6,7	3,3	—	—	546 крб. 60 к.	12 крб. 50 к.	
Школи лікнепа	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Школи 1 - го ступеня	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Список дітей, що їх розшукує рідня

1. Булгакова Віра Семеновна, в 1920 р. евакуовано її до Волинської губернії.
2. Бродо Соломон Мойсеевич, 17 р. що 22 травня ц/р. втік з дому. Розшукує батько Мойсей Львович Бродо: Харків, вул. К. Маркса б. ч. 26 кв. 3.
3. Єфимов-Жадовський Олексій Якович, 12 р., евакуований в 1922 р. 9 травня з м. Самари на Україну з ешалоном Ч. 43, розшукує мати Єфимова Татьяна Ефимовна, що мешкає в м. Самарі, Комуністична вул. б. Ч. 18.
4. Зернов Олександр Сергіевич, 12 р., учень IV гр. школи І ст. Сокольнического района м. Москви; втік з дому наприкінці жовтня ц. р.; ознаки: хлопчик розвинений, середній на зріст, чорнявий, одягнений в міхове пальто, сірий капелюх та рудувату толстовку. Розшукує батько — Сергій Дмитрович Зернов, що мешкає в м. Москві, Чисті Пруди б. ч. 8 типографія Мосполітграфа 10.
5. Іванов Борис Яковлевич, 15 р.; втік з дому 7 жовтня ц. р. Розшукує мати — Маргарита Івановна Іванова, вчителька 2 школи І ст. в Новгородській губернії, Демянського повіту село Демянське.
6. Королькова Катерина 11 р.; її евакуовано в 1921 р. з Оренбургської губернії до Чернігівської.
7. Коростельови Ксенія Олексіївна, 13 р., та Семен Олексієвич 17 р., евакуовані з м. Самари на Україну.
8. Колупаєв Олександр Егорович, 12 р.; втік з дому 10 жовтня ц. р. Ознаки: одягнений в пальто темно-синє, брюки довгі темно-рудуваті в маленьку клітку; кепка темно-сіня, ботинки з шнурками. Розшукує батько Колупаєв Е. В., що мешкає в м. Москві Средній Овчинковській пров. б. ч. 3 кв. 2.
9. Коротов Петро Павлович, втік з дому. Ознаки його: темно-русявий, очі карі, на потилиці біла пасма волосся. Розшукує батько Павел Іванович Коротов. Адреса: м. Златоуст вул. Ст. Разина б. № 123.
10. Кузнецов Архип Федорович, 1922 року його евакуовано в лютому місяці до м. Житомира.
11. Куніця Іван Архипович (в 1921 р. — 9 років), перебував в 1921 р. в Київській губ. Розшукує батько Архип Семенович Куніця, що мешкає в Херсонській округі Качкаровському районі, село Фирсовка.
12. Клубець Серафим, в 1914 році його віддано до дитбудинку на Волинщині. Розшукує брат Варфоломей Клубець, що мешкає в Ніжинській округі, сахарн. завод.
13. Кравцов Вячеслав, в 1921 р. його відано на 5 році життя до дитбудинку в м. Саврані. Є відомості, що цей дитбудинок був переведений до м. Ананьєва. Ознаки: очі блакитні, русавий, і в той час, хоч і мав 5 років ще не говорив, але добре чув. Розшукує брат Микола Кравцов; повідомити НКО АМСР.
14. Кузьмин Андрій Дмитрович, відданий в 1922 році до дитбудинку. Розшукує гр. Никольський Матвій Дмитрович, що мешкає в Калужській губ. Козельського повіту, село Мериниці.
15. Кулагин Микола 7 р. та Марія 5 р., віддані в 1920 році до дитбудинку № — 3 в селі Привольному Лисичанського району Артемівської округи. Розшукує дядя Кулагин С. А.; адреса його: п/в Смоляниновка Донбас.

16. Макушенко Валентина Миколаївна, 16 р., пропала в 1922 р. зі ст. Маревки Гулубовської рудні в Донбасі, розшукує батько Микола Григорович Макушенко, що мешкає на ст. Горловці, держмашинобудівель. завод, монтажний цех.

17. Нестерович (вона ж Шаковська) Леокадія, 15 р., родом з України, що мешкала в 1921 р. в м. Бердянську.

18. Поздняєва Михайло (17 р.) Віра (15 р.) та Христина (9 р.), були евакуовані з м. Бузулука до Волинської округи.

19. Ракова, вона ж Кудинова, Серафіма Михайловна, була евакуована з м. Пугачова до Волинської губ. Розшукує мати Пивоварова Надія Михайловна; повідомити про місце перебування НКО РСФРР, Цендас.

20. Рихельков Іван Егоревич, евакуований з ешелоном в 1922 р. він перебував в дитбудинкові в м. Київі. Повідомити про місце перебування НКО РСФРР Цендас.

21. Сорокин Петро Трофимович, 15 р., що його евакуовано до Волинської губ.

22. Сергачеви Олександра (9 р.) та Ольга (11 р.) Михайловни, були евакуовані з м. Оренбурга на Україну. Розшукує дітей мати Кисельова Олександра Петровна. Повідомити про місце перебування НКО РСФРР Цен. ДАС.

23. Соснова Надія Константиновна, віддана до дитбудинку м. Артемівського в 1920 р. (тоді їй було 4 роки).

24. Синиця Володимир Сергіевич, переведений в 1918 р. разом з дитбудинком з м. Ленінграда до Полтавської губ.

25. Терещук Михайло Семенович, що втік з дому в 1926 р. в травні місяці; народження 1912 р., ознаки: середній на зріст, русивий, очі сірі, на лівому паху шрам від нарива. З Гродненської губ., Бреського повіту Овтушінськ. вол. село Хотіслава. Розшукує батько Терещук Семен Степанович, що мешкає: м. Біла Церква, ремонтно-робоче помешкання на будці 23 верства 14 дільниці 2 ак. сл. колії.

26. Тягина Анна Никитовна, 14 р. віддана в 1922 р. в м. Самарі до дитбудинку. Розшукує брат Тягин М. Н., що мешкає в Жванці Кам'янецької окр.

27. Федулов Феодосій Єгорович (в 1922 р. — 8 р., відданий в 1922 р. в д/будинок в м. Катеринославі. Розшукує мати — Федулова Анна Васильовна, що мешкає с. Елісієвці Андріївського р-ну Маріупольськ. округи.

28. Хрипков Іван Семенович 13 р., евакуовано з м. Оренбурга в 1922 р. на Україну. Повідомити про місце перебування НКО РСФРР Цен. ДАС.

29. Федермесер Рахиль (зараз 18 р.), Цив'я (16 — 15 р.), Ела (13 — 14 р.) та Етта (11 — 10 р.), віддані до дитбудинку в м. Артемівському в 1920 р. Розшукає тітка гр. Кунін; адреса її: м. Артемівськ, Магістратська вул. б. ч. 18.